MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ **13.2.2019**
Neuvotteleva virkamies Sami Niemi

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNALLE

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LISÄSELVITYS LAEIKSI VIERASLAJEISTA AIHEUTUVIEN RISKIEN HALLINNASTA ANNETUN LAIN JA METSÄSTYSLAIN MUUTTAMISESTA KOSKEVAAN HALLITUKSEN ESITYKSEEN (HE 286/2018)

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriöltä lisäselvitystä mahdollisesti luonnossa tavattavan koirasuden poistamista koskevasta menettelystä.

Lisäselvityksenä maa- ja metsätalousministeriö lausuu seuraavaa.

Euroopan luonnonvaraisten eläin- ja kasvilajien suojelusta tehdyn sopimuksen (ns. Bernin sopimus) pysyvän komitean rekommendaatiossa (173/2014) säädetään seuraavaa:

Recommends the Contracting Parties to the Convention to:

1. *Take adequate measures to monitor, prevent and mitigate hybridisation between wild wolves and dogs, including, as appropriate, effective measures to minimise numbers of feral and stray (free-ranging) dogs, and the prohibition or restriction of the keeping of wolves and wolf-dog hybrids as pets;*

2. *Take action to promote the detection of free-ranging wolf-dog hybrids, and to ensure government-controlled removal of detected wolf-dog hybrids from wild wolf populations;*

3. *Ensure that the government-controlled removal of wolf-dog hybrids takes place after government officials and/or the bodies entrusted by governments for this purpose and/or researchers have confirmed them as hybrids using genetic and/or morphological features. Removal should only be carried out by bodies entrusted by the competent authorities with such a responsibility, while ensuring that such removal does not undermine the conservation status of wolves;*

4. *Adopt the necessary measures to prevent wolves from being intentionally or mistakenly killed as wolf-dog hybrids. This is without prejudice to the careful government-controlled removal of detected wolf-dog hybrids from the wild by bodies entrusted with this responsibility by the competent authorities.*

Lisäselvityksen kannalta rekommendaatiossa on olennaista kohdat 3 ja 4. Rekommendaatio velvoittaa sopimusosapuolet tekemään tarvittavia toimenpiteitä, joilla pyritään tunnistamaan luonnossa mahdollisesti olevia koiran ja suden risteymiä ja varmistamaan tällaisten yksilöiden hallinnon kontrolloima luonnosta poistaminen. Lisäksi rekommendaatiossa edellytetään, että ennen tällaista yksilöiden poistamista, hallinnon ja/tai tutkimuksen on varmistettava epäillyn yksilön mahdollinen risteymä. Hallinnon/tutkimuksen varmistama koiran ja suden risteymä tulee poistaa asianomaisten viranomaisten päätöksellä siten, että varmistetaan, että toimenpide ei vaaranna suden suojelua.

Edelleen rekommendaatiossa edellytetään, että sopimusosapuolten on varmistettava, että susia ei edellä kuvatun menettelyn johdosta tahattomasti tai tarkoituksellisesti tapeta koirasusina.

Suomessa susikannan hoitosuunnitelmassa on kuvattu tämän menetelmän mukainen menettely luonnossa mahdollisesti havaittavien koirasusien poistamisesta.

Hoitosuunnitelmassa on todettu, että jos jollakin alueella epäillään ulkonäön perusteella olevan risteymä, tulee kansalaisten välittää tieto havainnoista paikalliselle suurpetoyhdyshenkilölle sekä Suomen riistakeskukselle. Tällaisessa tilanteessa epäillystä risteymäyksilöstä pyritään eri tahojen yhteistyöllä hankkimaan uloste-, virtsa-, veri- tai karvanäyte DNA-määrityksiä varten. Tarvittaessa alueella toteutetaan Suomen riistakeskuksen ja paikallisen riistanhoitoyhdistyksen yhteistyönä tehostettu seuranta tarvittavien näytteiden keräämiseksi.

Kerätyistä näytteistä eristetään ja analysoidaan yksilön DNA-tunniste, jota verrataan suden DNA-näytteistä koostuvaan vertailuaineistoon. Tämän aineiston avulla pystytään arvioimaan, millä todennäköisyydellä kerätty näyte kuuluu vertailuaineiston edustamaan populaatioon. Näytteen analyysin sekä vertailun tekee Suomen riistakeskuksen valitsema, risteymien tunnistamiseen pätevöitynyt tutkimuslaitos tai yliopisto. DNA-perustaisesti tunnistettu risteymäyksilö poistetaan luonnosta Suomen riistakeskuksen myöntämällä luvalla. Erityistapauksissa yksilö voidaan tunnistaa risteymäksi myös morfologisten ominaisuuksien perusteella. Tällöinkin tunnistuksen tekevät Suomen riistakeskuksen tähän tarkoitukseen määrittelemät asiantuntijat. Risteymäyksilön poistavat suurriistavirka-aputoimijat.

Maa- ja metsätalousministeriö haluaa lopuksi vahvasti nostaa esille sen, että vaikka tuleva sääntely antaa lähtökohtaisesti maanomistajalle ja metsästysoikeuden haltijalle oikeuden tappaa haitallisen vieraseläimen, niin koska koirasuden kohdalla todennäköisyys siitä, että eläin onkin koirasuden sijasta susi, on suuri, on edellä kuvattu menettely ainoa tapa, jolla varmistetaan eläimen ampujan oikeusturva ja se, että susia ei laittomasti tapeta koirasusina. Suden tappamista tutkitaan aina törkeänä metsästysrikoksena.

Ministeriö haluaa vielä korostaa, että nyt tehtävien muutosten viestinnässä tai muissa kannanotoissa tulisi pidättäytyä muunlaisesta tulkinnasta, koska silloin saatetaan lisätä merkittävästi riskiä siitä, että henkilöitä syyllistyy harhaanjohdettuina törkeisiin metsästysrikoksiin.